GEMEENTE ZANDVOORT

DOELSTELLINGENNOTA
STRUCTUURSCHETS ZANDVOORT

ZANDVOORT:
WOONPLAATS EN MODERNE BADPLAATS MET EEN HISTORISCHE KERN

wonen, werken, recreëren, winkelen, flaneren
bij strand en duin

DEEL 1:
HOOFDLIJNEN STRUCTUURSCHETS;
DE UITGANGSPUNTEN EN BELEIDSKADER

Zandvoort, mei 1996

Inhoudsopgave

Doelstellingennota Structuurschets Zandvoort
Deel I: Hoofdlijnen

produktie:
Gemeente Zandvoort, afdeling GG/RO en afdeling E/CT
VHP Stedebouwkundigen, Rotterdam

I. WAAROM EEN STRUCTUURSCHETS?

In een structuurschets wordt een beeld geschetst van de kansen en mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen in heel Zandvoort: een doorkijk naar de identiteit en het imago op middellange termijn.

Er zijn vele redenen waarom een structuurschets belangrijk is voor de gemeente Zandvoort. De belangrijkste reden is dat er een samenhangend beeld van de gemeente ligt, een beeld dat als richtinggevende sturing en denkkader dient voor plannen van gemeentebestuur èn burgers. Daardoor kan worden voorkomen dat allerlei losse plannen, ideeën en oplossingen onbedoeld weer nieuwe problemen oproepen doordat een afwegingskader ontbreekt.
Vanuit de samenhang die de structuurschets geeft zullen toekomstige plannen worden opgestart en uitgevoerd en binnen het kader van de structuurschets getoetst. Nieuwe bestemmingsplannen en deelplannen richten zich naar de beelden van de structuurschets.

In wezen draait een structuurschets om twee hoofdzaken. Het schetst de functies en randvoorwaarden voor de ruimtelijke ontwikkeling van de totale gemeente en de verschillende deelgebieden. Bovendien geeft het een visie op de meest gewenste ontwikkelingen in hoofdlijnen voor de hele gemeente en in welke richting de ruimtelijke processen kunnen gaan.

Een structuurschets is belangrijk voor iedereen die met Zandvoort te maken heeft: bewoners, bedrijfsleven, investeerders, gemeentebestuur, hogere overheden en bezoekers. Voor overleg en communicatie, als gids voor beslissingen in de raad: de Structuurschets biedt niet alleen een plaatsbepaling nu, maar ook een leidraad voor de toekomst, een kader voor overleg en uitvoering.

Functies van de structuurschets

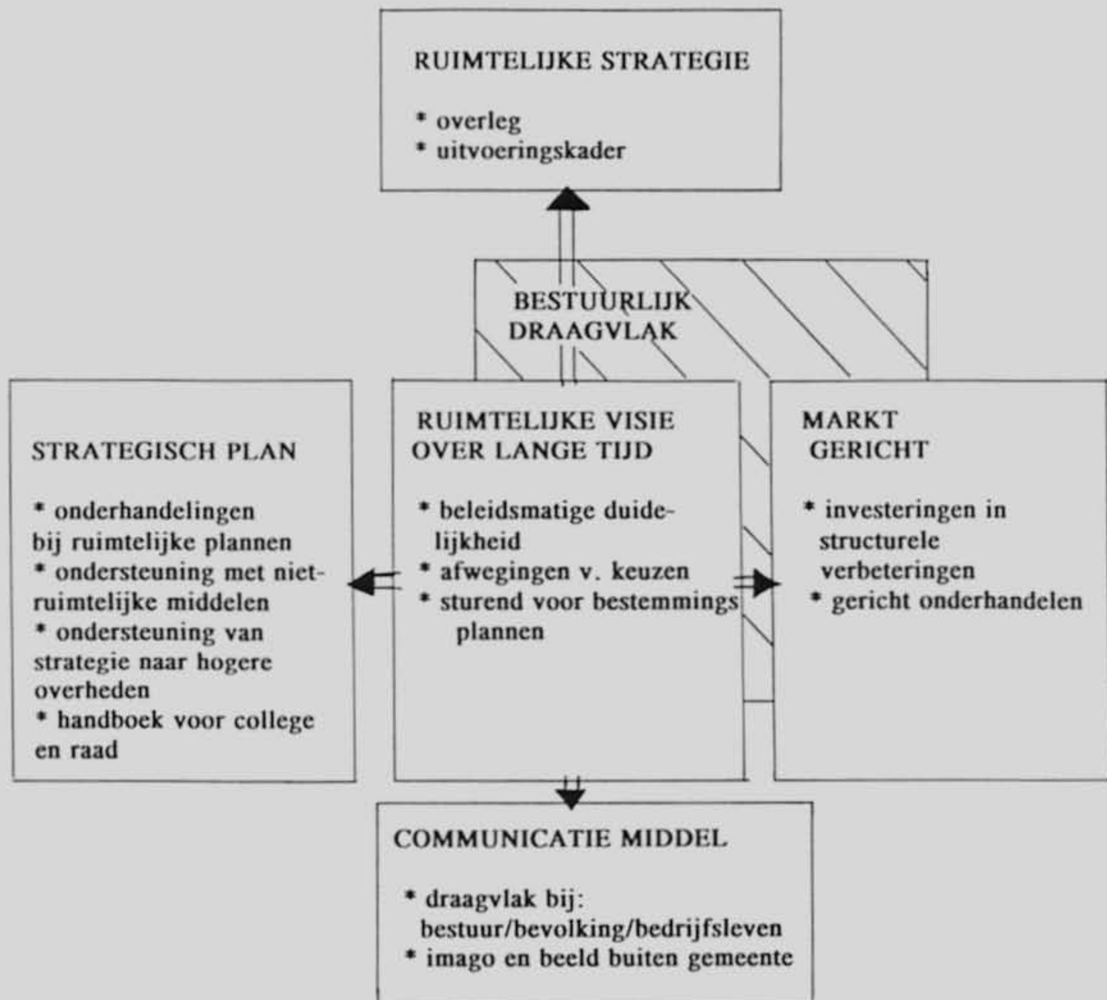
In de woorden 'samenhangende en richtinggevende sturing' zit al vervat dat een Structuurschets vele functies kent:

* de structuurschets als visie:
  vanuit de ruimtelijk-economische mogelijkheden geeft de structuurschets een kader voor de identiteit van de gemeente, zij brengt samenhang in het gemeentelijk beeld en beleid voor ruimtelijke plannen. De schets geeft daarmee tevens de lijn naar duidelijk beleid voor de langere termijn en de afwegingen daarbij voor bepaalde keuzen.

* de structuurschets als communicatieplan:
  de doelstellingen en beelden van de structuurschets moeten worden gedragen door bestuur, bevolking, bedrijfsleven en hogere overheden. Het plan vertolkt daarom helder en aansprekend de uitgangspunten, knelpunten, keuzes en samenhang. Over het plan is daarom in de beleidsvormende fase ook een discussie-ronde gehouden met bewoners, instellingen en bedrijven.

* de structuurschets als strategisch plan en als ruimtelijke strategie:
de ideeën over ruimtelijke inrichting in de structuurschets krijgen een verbinding naar de gewenste beleidslijnen en onderhandelingen voor ruimtelijke uitwerkingsplannen en voor niet-ruimtelijke lijnen die de ruimtelijke plannen ondersteunen.
De schets vormt de basis voor overleg met maatschappelijke instanties, marktpartijen, bedrijfsleven, hogere overheden etc. voor procesmatige uitwerking van de ideeën.

* de structuurschets als marktgericht plan:
de totaalvisie van ruimtelijke inrichtingslijnen samen met ruimtelijk-economische ontwikkelingen maakt gericht onderhandelen met derden over uitvoeringsaspecten mogelijk.

II: DE RODE DRAAD.

Verbeteren van de identiteit en imago van Zandvoort als hoofddoelstelling

Een verbeterde identiteit betekent het vasthouden van huidige kwaliteiten en waar nodig inzetten op kwaliteitsverhoging voor delen van de gemeente. Dit vraagt om een brede benadering vanuit de vele aspecten van de gemeente, om een visie, een duidelijk beleid en een lange adem. De structuurschets geeft hiervoor het afwegingskader.

Hoofddoelstelling:
De structuurschets geeft een beeld van de gewenste inrichting op langere termijn van de gemeente Zandvoort als woon- werk- en recreatiegemeente. Zij schetst de potenties van de gemeente met de daaruit voortvloeiende gewenste ruimtelijk-functionele samenhang en keuzes om deze potenties waar te maken. Hierdoor vormt de schets een richtlijn voor het te voeren ruimtelijk beleid.

In de structuurschets staat kwaliteit voorop, de uitstraling die Zandvoort kan ontwikkelen voor bewoners en bezoekers door een betere en zorgvuldige ruimtelijke inrichting.
Achter het idee van 'kwaliteitsverhoging door ruimtelijke inrichting' zit als uiteindelijk beleidsdoel: het verhogen van het woon- en leefklimaat door de potenties van de buurten gedifferentieerd uit te werken alsmede het verbeteren van het investeringsklimaat.

In de structuurschets worden enkele belangrijke voorwaarden hiervoor uitgewerkt:
* openbare ruimten met een plezierige uitstraling waarbij een veelzijdig gebruik mogelijk is voor verschillende (deel)groepen van bewoners en bezoekers
* versterken van de al aanwezige functies door een goede onderlinge afstemming
* vergroten van de samenhang tussen gebieden, vooral de samenhang tussen zeereep/strand, centrum/winkelgebied en stationsgebied, en de overgangen naar het duingebied.

Zoeken naar de identiteit van Zandvoort

De identiteit van Zandvoort wordt door bewoners anders beleefd en gezien dan door bezoekers. Voor bezoekers is vooral het beeld, het imago van de gemeente als badplaats met grote attracties als circuit, bungalowpark, evenementen, goede strandvoorzieningen en horeca, winkels, duinen en zee belangijk voor een dagbezoek of vakantieverblijf.

Bewoners benadrukken vooral de kleinschaligheid van Zandvoort met daarbij de grote wens zoveel mogelijk te behouden van de huidige sfeer en bebouwing van het 'oude' Zandvoort. Ook voor toeristisch bezoek vormt de schaal en de maat van het oude centrum een aantrekkelijk gegeven.

Het behoud van de oudere bebouwde delen, het centrum en de fraaie woonwijken van rond de eeuwwisseling staat in de structuurschets centraal en spoort met het beleid dat al in gang is gezet rond monumentenzorg en herinrichting centrumgebied. Ook voor de na-oorlogse periode wordt kenmerkende wederopbouw in de zeereep op de monumentenlijst geplaatst: de straatjes met woningen van de Delftse school, het Gasthuishofje en de watertoren.

Regelmatig uiten bewoners ook een nostalgisch verlangen naar de vooroorlogse situatie in de boulevardzone, met de wens de vooroorlogse kustbebouwing weer terug te halen. Het kaalslaan van de zeereep tijdens de Tweede Wereldoorlog en de invulling met de naoorlogse bebouwing is echter niet geheel terug te draaien.

Al enkele jaren loopt er een intense discussie over de gewenste aanpassing van bebouwing en voorzieningen in de jaren negentig. Deze aanpassing van de centrale boulevardzone komt ook logischerwijs door de veroudering van bebouwing en achteruitgang van de openbare ruimte. Bovendien zijn de denkbeelden over prettige openbare verblijfsruimten veranderd vergeleken met de periode dat dit gebied werd bebouwd. Veel Zandvoorters, ook bewoners van het gebied zelf, vragen om een verbetering van het gebied, een aanpassing naar een schonere, aantrekkelijkere en veiligere openbare ruimte.

Deze discussie als geheel kan echter niet gevat worden binnen de begrippen 'grootschalig' en 'kleinschalig', waarbij alle na-oorlogse bebouwing als 'grootschalig' wordt getypeerd en de vooroorlogse situatie per definitie kleinschalig is. Ook de vooroorlogse toeristisch-recreatieve bebouwing had een forse schaal. Kennelijk ligt de wens en behoefte meer in het weer verkrijgen van een zekere "herbergzaamheid" in de boulevardzone: afwisseling, aansprekende bebouwing, een opgenomen voelen in de ruimtelijke omgeving. Deze gedachtengang staat in de structuurschets centraal als leidraad voor toekomstplannen.

III. HOOFDLIJNEN

Evenwichtige uitbouw van Zandvoort als woon- en badplaats.

================================

In de structuurschets staat het versterken van het woon- en leefklimaat van Zandvoort voor de bewoners centraal. Tegelijkertijd draait het in de structuurschets om de belangrijke functie als badplaats en recreatieplaats te behouden en nieuwe impulsen te geven. Toerisme blijft de kurk waarop Zandvoort economisch drijft.
De basiskenmerken van Zandvoort als zee, strand, duinen, een gezellige dorpskern, uitgebreide voorzieningen en een goed woonklimaat maken het bereiken van deze dubbele doelstelling mogelijk.

Hoewel deze kenmerken wel noodzakelijke voorwaarden zijn voor Zandvoorts positie als recreatie-plaats, zijn het geen voldoende voorwaarden. In de komende jaren zal aanvulling, verbetering en hernieuwde orientatie op de toeristisch-recreatieve markt noodzakelijk zijn vanuit een plaatsbepaling wat Zandvoort kan bieden in kwaliteit en voorzieningen.
De nadruk ligt daarbij dus op de kwaliteit en niet op de kwantiteit van de toeristische produkten. Dit betekent voor het komende decennium vooral een bijstelling en aanpassing van de toeristische produkten aan de veranderende wensen en behoeften van recreanten.

De structuurschets probeert recht te doen aan het veelzijdige Zandvoort door een totaalbeeld te schetsen van de gemeente. Vanuit het idee "meer kwaliteit voor wonen en recreatie" wordt de structuur van geheel Zandvoort in beeld gebracht: de woongemeente, recreatiegemeente en werkgemeente. In de structuurschets wordt hiernaar gekeken door de goede en minder goede kanten te analyseren en knelpunten te benoemen. Dit leidt tot conclusies en voorwaarden hoe de sterke kanten te verbeteren en waar mogelijk de problemen te verminderen zijn. Zowel voor geheel Zandvoort als meer in detail voor de deelgebieden van de gemeente wordt dit uitgewerkt.

De doelstelling van evenwichtige uitbouw van de verschillende gezichten van Zandvoort kan echter ook betekenen dat de voorgestelde oplossingen soms problemen oproepen vanuit bepaalde deelbelangen. Het kan voorkomen dat een oplossing voor een bepaald gebied ook doorwerkt op een ander gebied: knelpunten zijn bij het maken van keuzes niet altijd te vermijden.
Het integrale karakter van de structuurschets, het uitgangspunt van het stelselmatig verbeteren van het leef- en woonklimaat, maakt echter duidelijk dat veel zaken ten goede kunnen keren doordat het tijdelijk is. Daarom zijn de afwegingen bij de keuzen en oplossingen zo belangrijk. Vanuit een groter belang is overstijgen van deelbelangen soms noodzakelijk. De structuurschets plaatst dit in het het bredere kader van hoofdkeuzen en het gemeenschappelijk belang dat met bepaalde oplossingen wordt gediend.

Uitwerking 1: De twee lijnen van badplaats en woonplaats

=================================

De lijn van het belang van toerisme.

Economisch blijft Zandvoort vooral als recreatiegemeente functioneren. De werkgelegenheid in toerisme en recreatie is groot, de winkelvoorzieningen liggen ongeveer 2,5 maal boven de omvang die normaal is bij de bevolkingsomvang van Zandvoort. De belangen van Zandvoort en van grote delen van de bevolking van Zandvoort liggen daarmee sterk bij het toerisme.

Grote aandacht is nu nodig om in te spelen op veranderingen in de markt, zoals de groeiende groep oudere toeristen, wensenpatronen rond verblijfstoerisme, de vraag naar gezonde en actieve vrije tijdsbesteding etc. Belangrijk is ook het zakelijk /recreatief verblijf en de markt voor seminars en congressen.

In elk marktsegment zal kwaliteitsverbetering nodig zijn. De concurrentie met andere kustgebieden in het noorden van Europa neemt toe, nieuwe mogelijkheden openen zich aan de Oostzeekust. De markt en de wensen van bezoekers veranderen, badplaatsen heroriënteren zich op hun mogelijkheden, nieuwe concurrentie ontstaat. De hoofdrol ligt hierbij op de aantrekkingskracht voor verblijfstoeristen.

Ook Zandvoort zal direct de marktontwikkelingen moeten volgen en de bestaande toeristische produkten beter inzetten en nieuwe produkten moeten ontwikkelen. Voor Zandvoort staat hierbij de vraag centraal welke elementen verbetering of produktvernieuwing behoeven en welke toegevoegd kunnen worden om Zandvoort ook als badplaats op de grens van de 21e eeuw te handhaven.

Om dit te bereiken is een gezamenlijke krachtsinspanning nodig van het bedrijfsleven in Zandvoort, de gemeente en hogere overheden. Hiervoor is het Zandvoorts Platform van ondernemers opgericht, dat in nauwe samenwerking met de gemeente wil werken aan verbeteren en uitbouwen van de vele mogelijkheden die Zandvoort heeft. Daarnaast zal samen met investeerders worden bekeken welke nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn voor Zandvoort als badplaats.

In de structuurschets wordt hierbij als uitgangspunt genomen dat elke nieuwe ontwikkeling niet alleen moet bijdragen aan de bestaande ruimtelijke kwaliteit en de directe omgeving, maar ook nieuwe kwaliteit moet uitstralen. Hierbij is de ruimtelijke samenhang heel bepalend, dit vormt een randvoorwaarde voor alle verdere planvorming.
Met de structuurschets als leidraad voor kwaliteitsbesef rond wonen en recreëren, met de bijbehorende markt-oriëntatie, kwaliteit van de ruimtelijke inrichting en samenwerking, zal de inzet op nieuwe toeristische ontwikkelingen niet meer het springen van incident naar incident zijn. Het gaat om een totaal-beeld en een integrale planstrategie met duidelijke keuzes en de consequenties die daar bijhoren. Deze andere manier van denken en marktbenadering zal in de komende periode duidelijk vorm moeten krijgen.

De ruimtelijke inrichting: de dubbele lijn van woonplaats en badplaats

Voor Zandvoort als woonplaats geeft de structuurschets een beeld van de prioriteiten voor beheer en bescherming, het wegwerken van knelpunten en achterstandssituaties en de toegankelijkheid van voorzieningen en groengebieden.

Voor de typische woongebieden, waar weinig drukte van toeristisch bezoek is, zijn er met uitzondering van verkeersaspecten weinig conflictpunten tussen de functies woonplaats en badplaats. Voor grote delen van Zandvoort is daarom beheer en zorgvuldig omgaan met de kwaliteiten, de beeldbepalende straten en gebieden en de overgangen naar het omliggende duingebied de belangrijke gedachtenlijn.
Deze integrale gedachtenlijn krijgt een differentiatie naar de buurten toe. Vanuit de invalshoek hoe bepaalde kwaliteiten van een buurt het totaalbeeld kunnen versterken, worden buurten doorgelicht op het woon/leefklimaat.
Voor enkele gebieden, als Oud en Nieuw Noord en wijkdelen die direct grenzen aan het centrum staat een herinrichting van de woonomgeving op het programma. Hierbij draait het om aandacht voor omvang en functioneren van de huidige voorzieningen, de inrichting van de openbare ruimte en verdere opvulling van open ruimte.

Voor de uitbouw van Zandvoort als toeristische plaats is gekozen voor een zorgvuldig omgaan met de kwaliteiten, sfeer en schaal van het huidige dorpscentrum. Daarnaast zullen de plekken vlak bij het centrum, waar het toeristisch bezoek zich samenbalt, worden vernieuwd door hier goede recreatieve voorzieningen samen met woonmogelijkheden te ontwikkelen. Deze plekken worden in de structuurschets de 'polen' genoemd. Het idee hierbij is ook dat toeristische ontwikkelingen niet zullen uitwaaieren over geheel Zandvoort. Grotere recreatieve voorzieningen worden buiten het kerngebied met de polen niet toegestaan.

Concentratie van nieuwe voorzieningen in de polen maakt het ook mogelijk om een forse verbetering te bereiken van de kwaliteit van de gebouwde omgeving, de openbare ruimte, looproutes, plaatsing van winkels, levendigheid en afwisseling. De polen zullen de plekken zijn waar actief in de komende jaren met het vernieuwingsproces voor toeristisch Zandvoort wordt begonnen. De polen zijn het oude centrum als geheel, het station e.o., Casino/Eurotel/Badhuisweg/Strandweg e.o. en het Palacehotel/Dolfirama-gebied. Geleidelijk en gefaseerd zal vervolgens in de gebieden rondom de polen de vernieuwing en verandering op gang komen. De uitstraling vanuit de polen moet daarom een grote en positieve werking hebben.

Tegelijkertijd betekent deze keuze dat er belangen-tegenstellingen spelen in het centrumgebied en de boulevardzone; daar kunnen wonen en toeristische belangen en ontwikkelingen conflicteren. Het vroegtijdig starten van een stimulerend overleg met bewoners, waarbij het doel is om samen naar oplossingen te zoeken en eventuele nadelige gevolgen mogelijk te vermijden, moet daarom centraal staan bij elke verdere planvorming in dit gebied.

Uitwerking 2: de identiteit van Zandvoort

Bij het versterken van de belangrijke gebieden in en rond het centrum gaat het erom vanuit de speerpunten, de polen, aanzetten voor nieuwe ontwikkelingen te geven waarbij verder wordt gedacht dan uitsluitend het zonder meer plaatsen van nieuwe bebouwing.

De leidraad bij planvorming is om bovenal uit te gaan van de mogelijkheden en bijdragen die vernieuwingen zullen geven aan een goede en afwisselende openbare ruimte. Dit betekent dat er een duidelijke aantrekkingskracht moet uitgaan van de omgeving waar iedereen doorheen loopt: prettige indrukken op ooghoogte, aangename wandelzones en flaneerruimten, verblijfsruimten om te recreëren, te winkelen, op een terras te zitten. Het maaiveld-niveau moet daarmee de zo verlangde herbergzaamheid en allure krijgen. Daarnaast is de inzet om dit aantrekkelijke verblijfsklimaat op maaiveld-niveau verder vorm te geven met een zorgvuldige en boeiende architectuur van gebouwen.

De nieuwe ontwikkelingen in de 'polen' zullen dan een grote uitstraling naar de omgeving hebben, ze moeten nieuwe kwaliteit in de boulevardzone brengen. Er zal een zeer geleidelijke aanpassing komen van het centrale boulevardgebied, in fasen die over een lange periode lopen. Er wordt in de structuurschets dus geen aanpak en eindbeeld geschetst voor het hele gebied van de centrale boulevardzone.

De combinatie van voorwaarden en kwaliteitswensen op begane grondniveau, vraagt om grotere investeringen dan bij het denken aan alleen bebouwing zonder deze omgevingsaspecten erbij te betrekken. De gewenste kwaliteit zal daarom voortkomen uit de combinatie van bebouwing en het verlangde aantrekkelijke verblijfsklimaat.

Door dit nadrukkelijk op te nemen als uitgangspunt bij elke plantonwikkeling, **door het onderstrepen van het belang van de openbare ruimte in de centrale delen, kan Zandvoort zich steeds meer onderscheiden als 'flaneergemeente'.** Geleidelijk zal hierdoor een nieuwe identiteit onstaan, als toevoeging aan het oudere Zandvoort, die zowel voor bezoekers als voor bewoners aantrekkelijk is.

Zandvoort kan daarmee voortbouwen op enkele wezenskenmerken. De belangrijkste typering van Zandvoort is het badplaatskarakter van de gemeente. Het is geen fabrieksgemeente, geen handelsplaats of plaats met bedrijvigheid van boven-lokaal karakter. Door de ligging aan zee, direct gevoed door een dicht bevolkt achterland, kon Zandvoort uitgroeien tot zowel woonplaats als badplaats.

Niet de industrie, wel een mooie omgeving en de kust, brachten Zandvoort werkgelegenheid in de dienstverlenende, recreatie-gerichte en verzorgende beroepen. Bezoekers komen nu al om vele redenen naar Zandvoort, met als vaste punten strand, duin en vermaak. Bewoners vinden in Zandvoort een uitstekend woon- en leefklimaat met een niveau en omvang aan voorzieningen dat boven het inwonertal reikt.
Zowel bewoners als bezoekers kunnen kiezen voor de levendigheid van het centrum, of de natuur, ruimte en ontspanning zoeken.

Het badplaatskarakter, een recreatie- en woonplaats die sterk op vrije tijd is gericht, vraagt om een uitwerking naar de specifieke sferen van een vrijetijdscultuur. Hierbij gelden voor verschillende doelgroepen en soms door elkaar heen de sferen van het zoeken naar natuur, ruimte, ontspanning, behoefte aan een vertrouwde en historische omgeving en de sferen van moderne voorzieningen, bijzondere architectuur en stedebouw, alsmede consumptie-impulsen. In de structuurschets worden deze sferen voor Zandvoort verder uitgewerkt naar beleidslijnen voor de ruimtelijke inrichting.

IV. DE STRATEGISCHE UITWERKINGEN.

Strategie 1: Overleg en samenwerking
====================

Communicatie eindigt niet bij het opstellen en vaststellen van de structuurschets. De schets vormt ook het startschot voor een gericht overleg met bewoners en andere doelgroepen. Een overleg waarbij niet alleen problemen centraal staan, maar juist het zoeken naar gezamenlijke oplossingen.
Het maakt ook het meedenken mogelijk door initiatiefnemers uit het bedrijfsleven die de gewenste ontwikkelingen op gang willen brengen. Overleg, samenwerking en waar nodig onderhandeling zal met verschillende groepen een ander accent hebben.

Bij de planontwikkeling en uitvoering van de ideeën in de structuurschets zal er duidelijk en open overleg met bewoners en instellingen nodig zijn. Niet alleen is inzicht in de wensen en voorkeuren van burgers en betrokkenen belangrijk, ook kan door het gezamenlijk naar oplossingen te zoeken het draagvlak worden vergroot. Elk gezamenlijk gedragen ontwikkelingsproces kan heel effectief zijn omdat verschillende en soms botsende belangen bespreekbaar worden gemaakt. In de uiteindelijke afweging houdt het bestuur houdt echter uiteindelijk de algemene verantwoordelijkheid.

Het in goede banen leiden van dit overleg-proces vraagt om duidelijkheid over wederzijdse inbreng en verantwoordelijkheden. Daarom zullen vooraf contracten of protocollen worden opgesteld voor overleg in de buurten. Hierin kunnen afspraken komen hoe en wanneer bewoners bij plannen worden betrokken en over de wijze van samenwerking. Dit voorkomt ook inspraak achteraf rond plannen die al in een vergevorderde fase zijn.

Bij het ontwikkelen van de toeristisch-economische inrichtingsplannen staat samenwerking met het bedrijfsleven voorop. Zoveel mogelijk zaken zullen in co-productie worden aangepakt. Op de werkconferentie Zandvoort aan Zet van maart 1995 zijn hierover al principe-afspraken gemaakt, waarna het toeristisch bedrijfsleven zich heeft georganiseerd in een platform.

De gemeente zal als stimulerende partner samen met de private sector de economische infrastructuur ontwikkelen. Dit gebeurt niet alleen in voorwaardenscheppende zin, maar ook meer gedurfd door initiatieven te nemen. Een stimulerend en betrouwbare houding betekent vooral ook consistentie in het beleid door dit ook in alle deelplannen en plannen van aanpak te laten doorklinken, het maken van keuzes waar dit nodig is en de durf om deze uit te werken. Het beleid in grote lijnen staat in de structuurschets, de samenwerking en uitvoering zal in de vervolgplannen meer zichtbaar worden.

De gewenste helderheid in beleid van de gemeente Zandvoort kan het kader bieden waar de ondernemers om vragen, een kader dat voor iedereen duidelijkheid biedt en waar zij op kunnen inhaken. Dit betekent tevens dat de gemeente waar mogelijk met de deelpartners samenwerkt, maar dat zij zich soms ook boven de partijen moet opstellen en knopen doorhakt als de gekozen beleidslijn dit vraagt.

Bij elk beleidsplan en uitwerkingsplan zal er niet alleen een goed zicht moeten zijn op de wijze van samenwerking (co-productie) als er een gezamenlijk gedragen belang is. Minstens zo belangrijk is een duidelijke plaatsbepaling vooraf hoe wordt omgegaan met degenen die in een deelbelang worden getroffen. Ook hier geldt dat vroegtijdig overleg en zoveel mogelijk oplossen van knelpunten voorop staat. De veranderde situatie moet aanvaardbaar worden en liefst nog door onderling overleg in positieve zin worden uitgewerkt. Dit vroegtijdig overleg moet vanaf het begin als nadrukkelijk uitgangspunt bij elke planvorming worden genomen.

De wijze van samenwerken van de gemeente met andere partners en investeerders gebeurt vanuit het beleidskader dat in de structuurschets staat. De gemeente zal hierbij duidelijke randvoorwaarden en gezamenlijke afspraken moeten maken. Dit zal zowel over de gewenste kwalitatieve ruimtelijke doelstellingen gaan als over de werkwijze en omgaan met de direkt belanghebbenden die rondom een bouwplan of ontwikkelingsplan wonen of werken.

Strategie 2: Fasering

===========

Niet alle genoemde plannen, oplossingen en beleidslijnen zijn nieuw. De structuurschets bouwt vanzelfsprekend voort op plannen en ideeën die al in gang zijn gezet.
Belangrijk zijn hierbij: herinrichting winkelcentrum, buurtbeheer, welstandsbeleid en monumentenzorg, bouwplannen in de stationsomgeving, aandacht voor verkeersveiligheid en fietsgebruik, groenbeheer etc.

Daarnaast staat de structuurschets een geleidelijke en gefaseerde ontwikkeling voor van de mogelijkheden en aanpassingen in de boulevardzone. Een hoge kwaliteit en uitstraling zijn hier het belangrijkst.

Per deelplan zal de gemeente bovendien voorwaarden stellen aan de bijdrage van het plan voor de openbare ruimte en de uitstraling naar het omliggende gebied. Dit betekent dat plannen niet alleen economisch haalbaar moeten zijn, maar ook voldoende mogelijkheden moeten hebben om deze bredere kwaliteitsimpulsen, alles wat meer is dan het neerzetten van een gebouw, te bereiken. De spinn-off van plannen moet dusdanig groot zijn dat ook diepte-investeringen in het publieke domein bereikbaar worden.

V: INVALSHOEKEN VOOR DE STRUCTUURSCHETS

Ruimtelijke doelstellingen:

De gedachte van het versterken van de mogelijkheden die de gemeente heeft leidt tot de volgende ruimtelijke doelstellingen:

* voor het centrumgebied en vooroorlogse woongebieden is vooral de kleinere schaal en maat bepalend; dit vraagt om een zorgvuldige omgang met de invulling van verkavelingspatronen, bouwhoogten, historische dimensies, openbare ruimte;

* de boulevardzône kent nu een meer open verkavelingsstructuur met grotere bouwblokken met op meerdere plekken een kale openbare ruimte. In het centrale gebied is deze zone gezien de veroudering en de mogelijkheden voor revitalisering deels aan verandering en verbetering toe.
  Doel is om dit uit te werken vanuit een architectuur en inrichting die een Zandvoortse uitdrukking kan geven aan een 21e eeuwse badplaats dicht bij een dichtbevolkt achterland.

* voor de woonwijken is in het algemeen een redelijk ruimtelijk kwaliteitsniveau kenmerkend. Dit vraagt om bescherming en verdere ontwikkeling van deze kwaliteiten door goed woningbeheer, openbare ruimte beheer, groenbeheer en aandacht voor de leefomgeving. Dit houdt ook in een beperking van verstorende invloeden zoals door toeristische drukte of een overmaat aan verkeer.

Doelstellingen rond wonen

Zandvoort als woongemeente krijgt verschillende uitdrukkingen in de Structuurschets:

* bescherming:
  voor de specifieke woongebieden staat bescherming van woonkwaliteit en leefmilieu voorop. In de gebieden waar wonen is gemengd met recreatieve functies wordt gestreefd naar een leefbaar samengaan van deze functies en beperken van de eventueel hiermee samenhangende overlast.
  Speciale aandacht is nodig voor de veiligheid en reinheid van woning en woonomgeving.

* geen uitbreiding bebouwd gebied:
  de aanwijzing door de minister van VROM in 1977 aan Zandvoort om niet buiten de huidige bebouwingslijnen te komen betekent dat het aanbieden en uitbreiden van een gevarieerd en goed woningbestand binnen deze lijnen gezocht moet worden. Dit betekent intensivering van de bebouwde kom: verdichting, invullen van open plekken, verbetering en vervanging van woonbebouwing en creatieve oplossingen als dakwoningen op bestaande flatgebouwen als deze leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

De laatste grote bouwmogelijkheid in Zandvoort, het Stationsgebied, met ongeveer 550 woningen, moet daarom mede bijdragen aan de gewenste opbouw van het woningbestand.

* opbouw bevolking:
aandacht voor voorzieningen, opbouw woningbestand en ruimtelijke inrichting voor alle categoriën van de bevolking. Bijzondere aandacht is nodig voor het voorzieningenniveau voor de vergrijzende bevolking en de mogelijkheden voor de jeugd.
Bij de spreiding van voorzieningen is ook de locatie van basisscholen van belang. In ieder geval is het belangrijk dat er zowel in Zandvoort noord als in Zandvoort centrum/zuid een openbare basisschool is.

Doelstellingen rond openbare ruimte, architectuur, stedebouw

De kwaliteitsverbetering krijgt een uitwerking vanuit de volgende gedachten:

* kenmerkende inrichting:
herkenbare inrichting van Zandvoort als badplaats en woonplaats, verder zoeken naar 'eigen' inrichtings- en uitdrukkingsvormen en kleurgebruik, een uitgangspunt dat al bij het herinrichtingsplan voor het centrumgebied is ingezet.
Bij de inrichting van de openbare ruimte is bijzondere attentie nodig voor de de oudere gebruiker: vlakke betegeling; goed straatmeubilair; duidelijke oversteekplekken.

* flaneergemeente:
een belangrijke functie van een badplaats is ook zien en gezien worden, er moet geflaneerd kunnen worden. De openbare ruimten in Zandvoort nodigen hiervoor maar beperkt uit, ook het aanbod aan aanvullende (slecht weer) voorzieningen is beperkt. Daarom kwalitatief de openbare ruimte hierop aanpassen.

* Zandvoort als vrije tijds gemeente:
  - binnen het centrum en de vooroorlogse bebouwing: grote aandacht voor monumenten, sfeer, aanpassing en inpassing van nieuwe bebouwing en winkels en recreatieve voorzieningen binnen de historische omgeving; aandacht voor kunst en cultuur
  - voor de boulevardzone een toeristische gebied met een duidelijk architectuurbeeld van gezichtsbepalende bebouwing;

* voor het geheel een uitdrukkelijke bepaling van de verhoudingen, maat en schaal van openbare ruimte en bebouwing. Het maken van aantrekkelijke loopcircuits, zowel in de bestaande kern, als bij vernieuwingen bij de boulevardzone staat voorop.

* Voor de lanen en groene wegen van Zandvoort staat het behouden van de laansfeer voorop, hiervoor wordt een boombeplantingsplan uitgewerkt en uitgevoerd.

Economische doelstellingen

De structuurschets heeft als doelstelling de ruimtelijke sturing van nieuwe ontwikkelingen naar de polen nabij het centrumgebied. Hier wordt de sterkste samenballing van voorzieningen en bezoekers voorzien, er is een meer afwisselend gebruik van de boulevardzone mogelijk.

* de toeristisch-recreatief belangrijkste concentraties zullen in de polen bij het centrum komen. Nieuwe ontwikkelingen worden hier gestimuleerd waarbij afwisselende en visueel aantrekkelijke wandelroutes voorop staan. Aansluiting wordt gezocht bij de maat van dit deel van de boulevardzone.

* de toeristische overnachtingsaccommodaties in het centrumgebied, en de woongebieden blijven belangrijk voor het toeristisch produkt. Per gebied worden de randvoorwaarden voor een zorgvuldige inpassing bepaald.

* nieuwe omvangrijke toeristisch-recreatieve voorzieningen komen in beginsel in de polen.

* de nadruk bij uitbouw en vernieuwing van winkelvoorzieningen zal komen te liggen op de bevordering van thematisch winkelen en voor het plezier winkelen. Het accent ligt dan bij het thema 'vrijteijdsbesteding' en kwaliteitswinkels. Ook buiten het seizoen en bij slecht weer moet van het winkelbestand van niveau een zuigkracht uitgaan.

* De jaarrond exploitatie op het strand zal -binnen stricte voorwaarden- worden bevorderd.

Doelstellingen rond verkeer:

Zandvoort en verkeer betekent al snel praten over piekbelasting en recreatieverkeer in het seizoen en bij evenementen. Ook op werkdagen in het zomerseizoen is de belasting groot. Daarnaast blijkt uit verkeerstellingen dat het interne Zandvoortse verkeer eveneens leidt tot een grote druk op het wegennet.

Voor Zandvoort ligt de belangrijke vraag niet alleen bij bestendigen van het autoverkeer. Dit is in wezen al vastgelegd in het collegeprogramma 1994 - 1998 dat uitgaat van het behouden van de huidige wegenstructuur en selectief autogebruik.
De daarna volgende vraag draait om het op den duur verminderen van autoverkeer door woonwijken niet meer als parkeerplek voor bezoekers te gebruiken. Ook dit is een uitwerking van het collegeprogramma dat spreekt over het afschermen van woongebieden van toeristische verkeersstromen, waarbij het parkeerbeleid het uitgangspunt dient te zijn.

Beide maatregelen nopen tot een toename van het gebruik van openbaar vervoer voor bezoekersstromen en bewoners. Het denken zal dan vooral gaan over kwaliteit bieden voor openbaar vervoer. Dit vraagt om een totaal-concept waarbinnen de herkomst en produkt/marktcombinaties van bezoekers voor Zandvoort worden bekeken. Hiervoor zal een brede marketingbenadering nodig zijn waarbij de rollen van overheden en vervoermaatschappijen worden ineengeschoven. De principiële keuzes van het totaal-concept en de consequenties bij deze keuzes vragen om bereidheid om deze goed uit te werken en ook op langere termijn te investeren.

Reeds lang is bekend dat de oplossing van de Zandvoortste verkeerproblematiek stevige maatregelen vereist. Hiervoor zijn de laatste jaren drie regionale beleidsstukken opgesteld die oplossingen voor de problematiek aandragen: Intentieverklaring Recreatieverkeer (1992), Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (1994), Notitie Integrale Benadering Kustverkeer Zandvoort/Bloemendaal aan Zee (1995).

Een voorwaarde bij deze maatregelen is dat het een samenhangend pakket moet zijn om negatief economische effecten te voorkomen. Maatregelen moeten ook worden gedragen door besturen van meerdere gemeenten.
Vandaar de dubbele invalshoek rond de verkeersproblematiek: wat kan en moet regionaal gebeuren; wat kan en moet er in Zandvoort zelf gebeuren.

* de eerste doelstelling voor de gemeente Zandvoort is om de al reeds liggende resultaten van overleg rond de regionale beleidsstukken om te zetten in acties waardoor de uitvoering op gang komt. Deze acties liggen rond het mogelijk maken van busbanen binnen de gemeente; het aanleggen van fietspaden; de inrichting van de boulevard voor een pendelbus en het gebruiken van de parkeermogelijkheden als sleutel om de hoeveelheid auto's te beheersen.

* vanuit de algemene lijn dat kwaliteit boven kwantiteit gaat, wordt er in principe niet gestreefd naar uitbreiding van de wegen-infrastructuur en komt er een beperking en uiteindelijk opheffen van bezoekersparkeren in die woonwijken die veel overlast hebben. Hierbij moet worden voorkomen dat de overlast zich verplaatst naar andere gebieden.
  Beperken van de parkeercapaciteit voor bezoekers in woonwijken heeft consequenties voor de hoeveelheid auto's die in Zandvoort kunnen komen. Dit betekent dat er gevolgen zijn voor de omvang van het autoverkeer en dat het openbaar vervoer en langzaam verkeer wordt bevorderd.
  In algemene zin wordt gestreefd naar verbetering van de bereikbaarheid van Zandvoort per openbaar vervoer; bij groei komt er in gelijke mate afbouw van de bereikbaarheid per auto.

* invoeren van een systeem van bereikbaarheidsmarketing en verkeersmanagement: beïnvloeden van de vervoerskeuze van de bezoekers op plekken waar de primaire keuze wordt gemaakt.
  Buiten de gemeente informeren over actualiteit en door signalering ook alternatieven aangeven (verwijzingen naar parkeermogelijkheden bij stations in de regio).

* binnen Zandvoort zullen de nadelige effecten van het zoeken naar parkeerplaatsen en de uitwassen zoveel mogelijk worden tegengegaan. Beperking van zoekverkeer vraagt om verbeteren van de opvang van auto's met een parkeerdoel (goede bewegwijzering). Dit gebeurt samen met vermindering of stabilisering van het aanbod: doseringsafspraken met de regiogemeenten en aan de rand van de regio signaleringssystemen.

* grote prioriteit voor openbaar vervoer naar en van de gemeente, per bus en trein. Hierbij zijn de belangrijke assen: de trein-as Amsterdam-Zandvoort (met als ondersteuning vanuit hetzelfde achterland een bus-as over de Zeeweg), en de bus-as Zandvoortselaan. Voor busvervoer telt vooral doorstroming naar en in de gemeente, de bus zal congestie-vrij Zandvoort in en uit moeten komen. Op de Noordboulevard is met flexibele inrichting van de weg doorstromend busvervoer mogelijk.
De trein-as wordt in de toekomst versterkt door het nieuwe station Haarlem-Spaarnwoude. Dit station kan worden ingezet als overstappunt buiten de regio voor verkeer naar Zandvoort.
Daarnaast komt er volgens de plannen van NS Reizigers voor het Sternet Randstad Noord vanaf 1997 het jaarrond een kwartierdienst per trein naar Zandvoort. Deze voor een badplaats unieke verbinding moet door Zandvoort verder worden uitgewerkt door het treinvervoer te bevorderen.

* binnen de gemeente zal er voor de bezoekers aandacht zijn voor de verbindingen van het station naar de bestemmingen, d.w.z. het inzetten van pendelbussen die reizigers aansluitend aan de treinen vanaf het station naar de stranden brengen. Hierdoor worden ook voor treinreizigers de noord en zuidstranden goed bereikbaar.

* verbeteren van de routes voor langzaam verkeer binnen de bebouwde kom en het uitbreiden van deze routes bij voorzieningen die voor langzaam verkeer zeer goed bereikbaar moeten zijn.
Verbeteren van recreatieve fietsroutes noord-zuid, ook langs de boulevard en oost-west door Zandvoort. Goede aansluiting op de regionale fietspadenstructuur.

* verminderen van de barrières door het autoverkeer voor de overstekende voetgangersstromen naar het strand; dit heeft consequenties voor de naastliggende straten

* op verbetering van de verkeersveiligheid wordt sterker de nadruk gelegd. Verhoging van de verkeersveiligheid in de woonwijken (door 30km zones) en weren van sluipverkeer.